PRATIMO MEDIJSKI KONKURS

Analiza prvog konkursa za sufinansiranje medijskih sadržaja od javnog interesa u Kragujevcu

Autorke:
Bojana Vlajović Savić
Marija Milošević

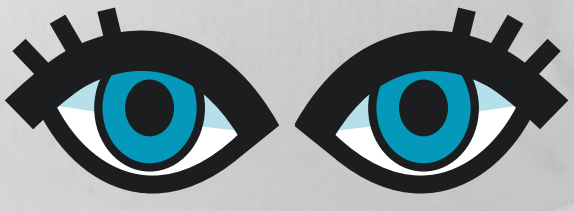

SADRŽAJ:

I Dve trećine novca za 03

II Konkursna procedura 08

III Konkursna komisija 13

IV Privilegovan status RTK 16

V Podsetnik na višegodišnju borbu 19

VI Preporuke 25

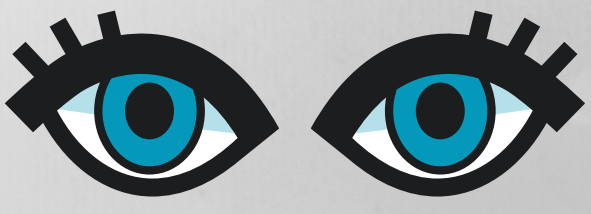

Dve trećine novca za kragujevačke medije

Duže od šest godina čekali su mediji u Kragujevcu na mogućnost da na javnom pozivu konkurišu za budžetska sredstva namenjena informisanju građana, što je zakonom predviđen način za dodelu javnog novca medijima. Konkurs je konačno rapisan 25. januara ove godine, a aplikantima je ostavljen rok od mesec dana da dostave svoje predloge medijskih projekata. Na konkurs vredan 9.500.000 dinara prijavljeno je ukupno 35 projekata, od kojih su tri podneta po isteku predviđenog roka (Melos TV Kraljevo, Radio 9 d.o.o Kragujevac i Hit narodni radio Kragujevac), dok su dva odbačena jer ne ispunjavaju uslove konkursa (UG "Svi smo bili deca", Beograd i UG"Glas porodice", Beograd). Komisija je razmatrala 30 prijava i odlučila da odobri sredstva za realizaciju 14 projekata.

Za sufinasiranje organizovanja i učešća na stručnim, naučnim i prigodnim skupovima, kao i unapređivanja profesionalnih i etičkih standarda u oblasti javnog informisanja bilo je planirano 500.000 dinara. Projekat u toj oblasti dostavio je jedino Sindkat novinara Srbije, kom je odobreno 224.000 dinara za organizovanje dva okrugla stola, na kojima će se tragati za odgovorom na pitanje „Kako do boljeg položaja novinara i medijskih radnika u Kragujevcu?".

Ostalih 13 projekata koje je komisija pozitivno ocenila i na njih raspodelila 9.000.000 dinara podrazumevaju proizvodnju medijskog sadržaja. Najviše ih je u oblasti video produkcije- šest, tri projekta odobrena su radio stanicama, tri podrazumevaju objavljivanje tekstova na internet portalima, a jedan u štampi. Sudeći prema njihovim nazivima i kratkom obrazloženju komisije, Kragujevčani i Kragujevčanke će ove godine biti informisani o važnim i aktuelnim pitanjima od javnog značaja.

Serijal tekstova o urbanom i održivom razvoju Kragujevca, u Kragujevačkim novinama štampaće Privredno društvo za izdavačku delatnost Javnost, kom je za projekat „Grad- dobro mesto za život i rad“ odobreno 2.000.000 dinara, što je i najviši pojedinačni iznos. Portal Glas Šumadije objavljivaće analitičko-istraživačke tekstove o značaju prostornog planiranja za budući razvoj grada.

Udruženju Glas građana Šumadije, koje je izdavač tog medija, dodeljeno je 800.000 dinara za realizaciju projekta „Prostorni plan Srbije – A gde je Kragujevac?“. Informisanjem građana o gradskom budžetu i njihovom pravu da budu pitani kako će biti potrošen baviće se portal Pressek. Reklamna agencija Gerila ADV, upisana kao njegov izdavač, na raspolaganju će imati 600.000 dinara za aktivnosti na projektu “Gradski budžet- naš budžet”. Na jačanju ekološke svesti mladih ljudi i građana Kragujevca radiće Preduzeće za radio emitovanje Radio 34, kojem je za projekat “Buđenje ekološke svesti” odobreno 500.000 dinara. Radio difuzno društvo Bravo Plus DOO, odnosno RADIO BRAVO, koristiće 450.000 dinara iz gradskog budžeta za “Medijsku promociju hraniteljstva”, kroz serijal emisija sa gostovanjem kompetentnih stručnjaka i hranitelja sa iskustvom. Za emisiju koja se bavi obeležavanjem 80. godišnjice Drugog svetskog rata u Kragujevcu, oktobarskog stradanja i promocijom Kragujevca kao prestonice mira, pod nazivom “I sećanje na njih doveka blagosloveno”, Eparhiji šumadijskoj SPC, koja je osnivač Radia Zlatousti, dodeljno je 400.00. Isti iznos dobilo je i udruženje građana MillenniuM, koje će na svom internet portalu POP Forum objaviti serijal tekstova o “Istoriji popularne kulture Kragujevca od 1970. do 1990.”

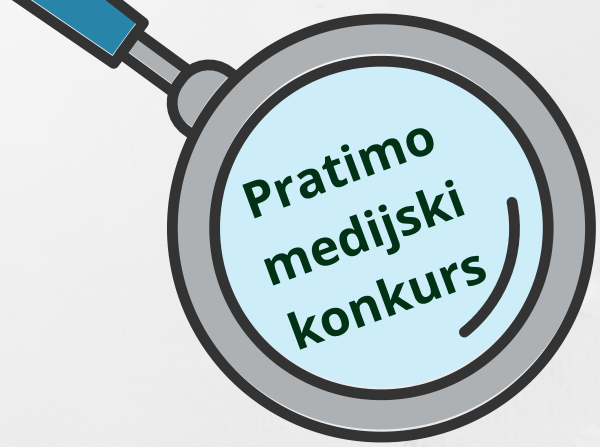

Sredstva su na gradskom konkursu odobrena i pravnim licima registrovanim za filmsku i video produkciju i umetničko stvaralaštvo, samo što u ovom trenutku nije poznato na kojim će medijima biti emitovan proizveden medijski sadržaj. TV film i serijal od tri epizode "Kragujevac- za prestonicu kulture" planirala je da snimi Agencija za filmsku i video produkuciju izdavačku delatnost i IT usluge "DUO DIGITAL MEDIA", kojoj je komisija dodelila 550.000 dinara. Izrada dokumentarnog filma o dualnom obrazovanju i njegovom značaju za brži put do zapošljavanja, u okviru projekta "Lideri dualnog obrazovanja" Agencije za video i TV produkciju OPTIMUM VIDEO, podržana je sa 300.000. Umetničko stvaralaštvo PJER MEDIA INFO će za projekat "Priče iz sigurnih kuća", odnosno za serijal koji podrazumeva svedočanstva hrabrih žena iz Kragujevca, uz zaštitu dostojanstava ličnosti, na raspolaganju imati 500.000 dinara. Sem deset pobrojanih korisnika iz Kragujevca, koji uglavnom imaju dugogodišnje iskustvo u medijskoj delatnosti, novac za proizvodnju sadržaja koristiće i tri medija sa sedištem u Beogradu, manje poznata ovdašnjoj javnosti po svom profesionalnom radu. Televizija sporta i zdravlja SOS Kanal Plus, za promociju sporta i inkluziju dece u sportski svet, planiranu u okviru projekta "Mali – veliki šampioni Kragujevca", može da računa na iznos od 500.000 dinara.

“Kragujevački kulturni venac” naziv je projekta kojim je konkurisao TV SUPER – SAT Communication, a koji je po oceni komisije zavredio 1.000.000 dinara.Tako će mediji kom je dozvala za emitovanje odobrena 26. juna 2020. godine izveštavati o kulturnoj baštini, afirmaciji kulturnog nasleđa i očuvanju tradicije i običaja grada Kragujevca. Milionski iznos iz kragujevačkog budžeta dobiće i Preduzeće za informisanje INFO 24 MEDIA za projekat “Gradske teme Kragujevca”- medijski sadržaj namenjen mladima, njihovim problemima i promociji stručnih, naučnih dostignuća, zdravog života i sporta. Zanimljivo je da ova dva korisnika, sem istog iznosa koji im je odobren, a koji čini gotovo trećinu sume raspodeljene na deset kragujevačkih medija i produkcija, prema podacima iz Registra APR-a, imaju i istu adresu. Kako otkriva portal Raskrinkavanje, deo su medijske mreže Info 24, čiji je predsednik Zoran Majdak, prema sopstvenim rečima, član Srpske napredne stranke. Sem što redovno prihoduju na konkursima širom Srbije, a poznati su i po pokušaju plagiranja nekoliko uticajnih lokalnih portala poput Ozon pressa i Južnih vesti.

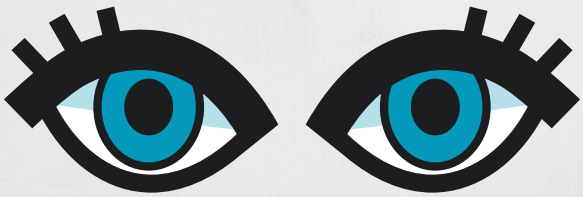

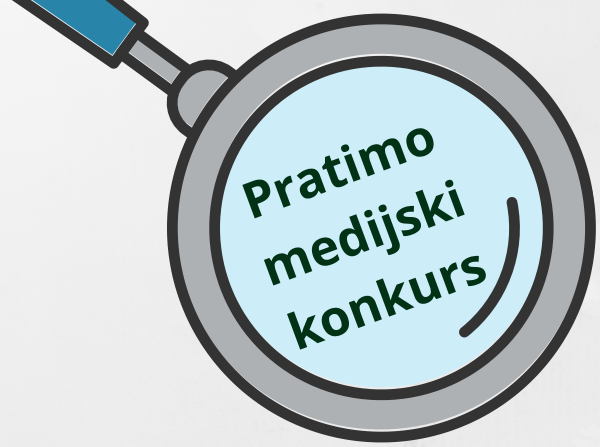

Konkursna procedura

Iako sistem konkursnog sufinansiranja proizvodnje medijskih sadržaja od javnog interesa ima brojne nedostatke na koje upućuju novinarska udruženja i stručnjaci, Ministarstvu kulture i informisanja mora se odati priznanje bar zbog toga što poslednjih šest godina nastoji da pojednostavi uslove. Od medija se, uz predlog projekta i budžet, zahteva tek nekoliko pratećih dokumenata, a elektronska verzija prijave šalje se putem imejla. Za to vreme kragujevačka lokalna samouprava propuštala je da raspiše konkurs za raspodelu novca za javno informisanje, ali i da uči iz primera dobre prakse resornog ministarstva. Zbog toga su kragujevački mediji bili neprijatno iznenađeni listom dokumentacije koja je od njih tražena, što zbog troškova koji su im nametnuti, tako i zbog neobičnog zahteva da elektronska dokumentacija bude dostavljena na pomalo arhaičnom CD-u.

Od učesnika konkursa zahtevano je da predaju originalnu dokumentaciju ili fotokopije overene kod notara, pa su tako pojedini aplikanti za papirni dokaz o tome da je izdavač registrovan u Agenciji za privredne registre, odnosno da je medij upisan u Registar medija, morali da plate od tri do sedam hiljada dinara, iako su ove baze otvorene i javno dostupne svim građanima, pa i činovnicima u gradskoj upravi.

Dodatni trošak nametnut je i zahtevom da se pribavi potvrda Narodne banke Srbije da račun medija nije u blokadi, a koja košta nešto manje od hiljadu dinara. Informacija je svakako potrebna pošto se novac iz budžeta ne sme prenositi pravnim licima čiji je poslovni račun blokiran zbog dugova. Ipak, i ovaj podatak je javno dostupan «na nekoliko klikova» na sajtu NBS, ali i nerelevantan ukoliko se traži u februaru, a novac dodeljuje dve ili tri meseca kasnije, pošto se stanje na računu u međuvremenu može promeniti.

Preuranjen je bio i zahtev da se dostavi izjava da li je učesniku za isti projekat već dodeljena državna pomoć male vrednosti (de minimis državna pomoć) u tekućoj fiskalnoj godini i u prethodne dve, i po kom osnovu, imajući u vidu da je konkurs raspisan na početku godine, i da resorno ministarstvo ovu dokumentaciju traži samo od medija za koje je doneta odluka o dodeli sredstava.

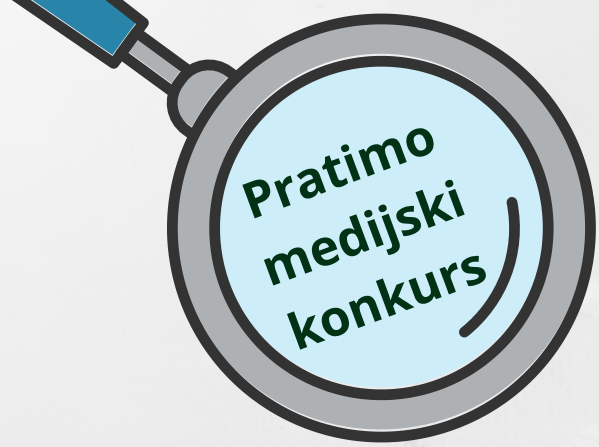

Uz ova zapažanja i apel da se od medija traži manje dokumenata ili samo fotokopije, Res Publika je Gradskoj upravi za društvene delatnosti, nadležnoj za sprovođenje konkursa, predložila i da učesnicima dodatno pojasni zahteve koji su se na listi potrebne dokumentacije našli u tačkama 8 i 9. Reč je o tome da su učesnici konkursa morali da dostave vizuelni prikaz predloženog medijskog sadržaja, zbog čega smo zatražili dodatno pojašnjenje, s obzirom na to da kod nekih vrsta medija nije moguće ispuniti ovaj uslov, odnosno pojedine forme medijskih sadržaja nije moguće vizuelno prikazati i podsetili na praksu Ministarstva kulture i informisanja da od aplikanata traži sinopsis medijskog sadržaja, odnosno primerak poslednjeg broja kod štampanih medija (zato što je priprema primerka novina sa predlogom sadržaja finansijski i tehnički zahtevna i neprimerena svrsi). Kada je reč o dokazu o aktivnostima medija u poslednjih godinu dana (kopija npr. prve strane štampanih izdanja medija, informacije o proizvedenim i emitovanim medijskim sadržajima, informacije o organizovanim stručnim skupovima i sl.), apelovali smo na gradsku upravu da ovu stavku dodatno pojasni pošto je ovaj uslov mogao biti diskriminatoran.

Bilo je nejasno da li se ovim zahtevom iz učešća u konkursu praktično isključuju učesnici čiji pravni subjekti funkcionišu kraće od 12 meseci, što bi bilo u suprotnosti Pravilnikom o sufinansiranju projekata za ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja koji je propisalo Ministarstvo.

> *Imajući u vidu epilog konkursa, odnosno da će milion dinara iz kragujevačkog budžeta biti dodeljeno mediju iz Beograda koji je registrovan januara 2021, izgleda da dokaz o aktivnostima u poslednjih godinu dana nije bio toliko važan Komisiji koja je odlučivala o projektima. Tako će TV SUPER - SAT Communication d.o.o. Beograd, u Registar medija kod APR-a upisan četiri dana pre raspisivanja konkursa, građane i građanke Kragujevca kroz devet medijskih sadržaja informisati u oblasti kulture, kulturne baštine, afirmacije kulturnog nasleđa i očuvanja tradicije i običaja našeg grada.*

Iako je Pravilnikom o sufinansiranju projekata lokalnim samoupravama prepušteno da samostalno propišu dokumentaciju koju će tražiti od učesnika konkursa, Res Publika je smatrala da bi gradskoj upravi trebalo ukazati na dobru praksu Ministarstva kulture i informisanja kada je reč o dokumentaciji koju prilažu subjekti u fazi podnošenja konkursne dokumentacije. Kragujevački mediji, odnosno akteri koji se bave proizvodnjom medijskih sadržaja već su iscrpljeni dugogodišnjom borbom za opstanak, zbog čega verujemo da je bilo neprimereno pred njih postavljati dodatne i skupe zahteve, a naš zajednički cilj svakako je zaštita javnog interesa u informisanju i omogućavanje građanima Kragujevca da imaju što više raznolikih i kvalitetnih medijskih sadržaja.

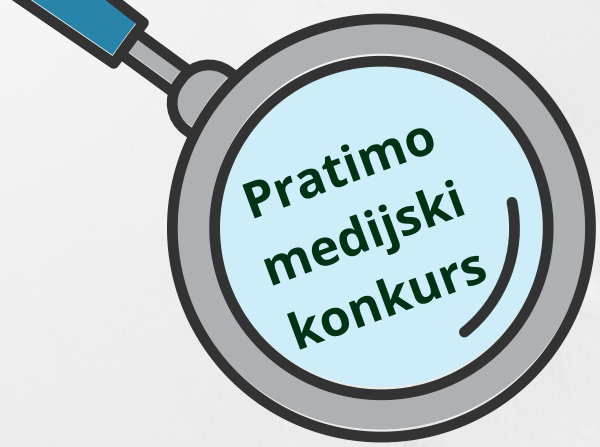

Na pismo upućeno 26. januara 2021. veoma brzo stigao je odgovor da je lokalna samouprava otvorena za saradnju i konstruktivne predloge, ali da su naše sugestije «zakasnile, s obzirom da je Javni poziv objavljen dana 25. januara 2021. godine i da je sada nemoguće menjati uslove konkursa", te da će ih imati u vidu u narednom ciklusu, da ne postoji potreba za pisanjem dodatnih pojašnjenja i da zainteresovani mogu da se informišu telefonom.

Res Publika je na zahteve, koji su sa stanovišta učesnika konkursa bili preterani, skupi, zbunjujući ili tek samo neobični, obavestila i relevantna novinarska udruženja i odlučila da zapažanja i preporuke objavi u okviru analize celokupne konkursne procedure i tako doprinese da ubuduće ona bude jednostavnija za sve učesnike.

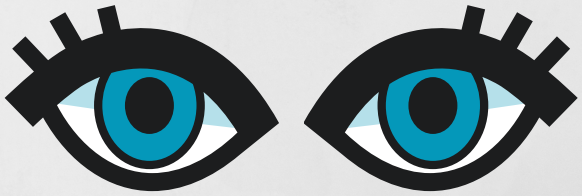

Konkursna komisija

Formiranje konkursne komisije, koja ima zadatak da proceni kvaliitet i opravdanost medijskih projekata i gradskoj upravi predloži kako da raspodeli novac na javnom pozivu, ni u Kragujevcu nije odstupilo od već razrađene šeme. U prilog tome ide činjenica da su u ovom radnom telu sedeli predstavnici udruženja poznatijeg po učešću u konkursnim komisijama, nego po svom profesionalnom radu.

Tako je za člana komisije imenovan Miodrag Miljković iz Niša, u BIRN-ovoj bazi „Medijski eksperti“ svrstan među „Top 10 članova komisija u Srbiji“. U periodu od 2015. do druge polovine 2018. njega je, prema BIRN-ovom istraživanju, predlagalo Društvo novinara Niša, dok je o projektima u Kragujevcu odličivao kao nezavisni stručnjak za medije, koji se sam kandidovao. To ipak ne znači da i Društvo novinara Niša nije imalo svog predstavnika u kragujevačkoj komisiji, pošto je na predlog tog udruženja, za člana imenovan Aleksandar Stanojević. Zbog takvog sastava konkursne komisije, Ljubiša Obradović, predstavnik Udruženja novinara Srbije iz Kragujevca, najpre izabran za njenog trećeg člana, odlučio je da se povuče. U ostavci, Obradović, inače dugogodišnji novinar i urednik u kragujevačkom listu Svetlost, Radio televiziji Kragujevac, i na internet portalu RTS-a, kao razlog je naveo to što su od tri imenovana člana, dva iz Društva novinara Niša – jedan zvanično kao predstavnik DNN-a, a drugi kao nezavisni stručnjak, a inače član Upravnog odbora ovog udruženja.

Obradović je istakao da nije uspeo da utvrdi „suštinsku povezanost Društva novinara Niša sa medijskom scenom u Kragujevcu, niti mogućnost da dva predstavnika tog udruženja, u tročlanoj komisiji, procenjuju šta je javni interes Kragujevčana, bez obzira na njihovu dobru volju“. Pošto se Ljubiša Obradović povukao, umesto njega, na predlog Lokal Presa, za člana konkursne komsije u Kragujevcu imenovan je Dragan Đorđević, direktor Sremskih novina.

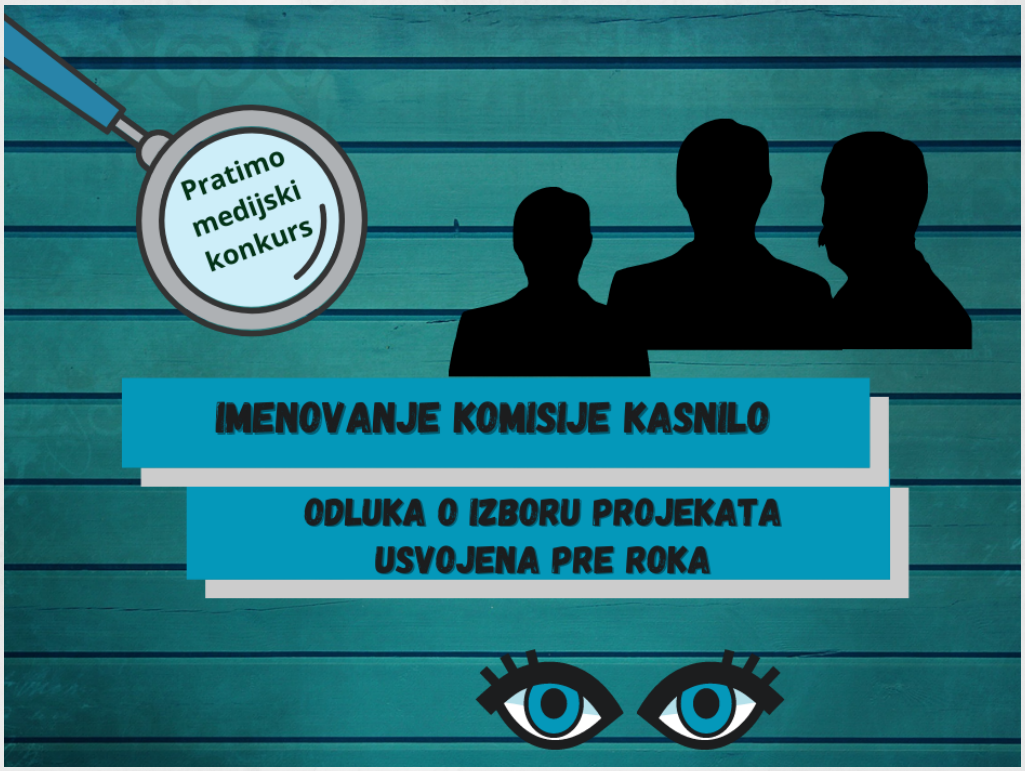

Kada je komisija završila sa radom, a pre objavljivanja konačnog rešenja o dodeli sredstava, Đorđević je javno pohvalio način na koji je konkurs sproveden. “Napravili su i dodatne formulare za bodovanje, kako bi sve bilo transparentno. Detaljno smo analizirali i ocenjivali pristigle projekte. Ceo proces protekao je bez problema i bez ikakvih pritisaka. Zaista sam prijatno iznenađen i svima govorim kako je sve to dobro urađeno“, rekao je Đorđević za UNS.

A da baš i nije sve urađeno kako je prvobitno planirano, svedoči podatak da je prvo rešenje o formiranju komisije objavljeno tek 3. marta, iako je u javnom pozivu bilo navedeno da će najkasnije do 22. februara načelnik nadležne gradske uprave doneti rešenje o njenom imenovanju. Nakon ostavke jednog od članova, 10. marta usvojeno je izmenjeno rešenje o formiranju konkursne komisije. Iako je početak obeležilo kašnjenje, nastavak konkursne procedure bio je efikasan, pošto je predlog o raspodeli sredstava objavljen 12. aprila, a konačno 15 dana kasnije, odnosno gotovo ceo mesec pre krajnjeg roka (25. maja).

Privilegovan status RTK

Kako opisati situaciju u kojoj jedan medij za godinu dana potroši 50 miliona dinara iz budžeta, a ostali zajedno dobiju deset puta manje? Nepravda? Diskriminacija? Bezakonje? Sve navedeno?

Dok mediji potpisuju prve ugovore o sprovođenju projekata, pojedini «zabrinuti građani» na društvenim mrežama primećuju da bi javni novac mogao otupeti kritička novinarska pera, iako 14 medija i produkcija deli devet miliona dinara do kraja godine. Imajući u vidu sve manju medijsku slobodu u celoj Srbiji, autocenzuru i brojne mane projektnog sufinansiranja medijskih sadržaja, ova bojazan nije bez osnova. Ipak, više razloga za zabrinutost kako se troši novac građana Kragujevca trebalo bi da izaziva činjenica da samo jedna medijska kuća – Radio televizija Kragujevac, iz budžeta dobija znatno više novca, a do ove godine je bila jedino glasilo koje koristi javna sredstva za proizvodnju medijskih sadržaja.

O ugledu, gledanosti i kvalitetu programa ove medijske kuće, nakon što je 2017. posle poništene privatizacije vraćena pod okrilje i finansiranje grada Kragujevca, pouzdanih podataka nema. Mada je teško utvrditi koliko su koristi građani imali, izvesno je koliko ih je funkcionisanje RTK koštalo. Prema podacima do kojih je u istraživanju došla Res Publika od 2015. kada je ova medijska kuća privatizovana do kraja 2019. godine iz gradskog budžeta potrošeno je oko 195 miliona dinara. U 2020. RTK je prihodovala 42 miliona iz kragujevačke kase, a ove godine računa na još 50 miliona dinara.

Upornim izigravanjem Zakona o javnom informisanju i medijima, kojima je lokalnim samoupravama zabranjeno da osnivaju javna glasila i dodeljuju novac medijima mimo konkursa, ovoj medijskoj kući je za sedam godina na raspolaganje stavljeno skoro 300 miliona dinara.

Istina je i da je RTK prešla put od okosnice nezavisne lokalne medijske scene devedesetih godina 20. veka do marginalnog glasila, nebitnog čak i za propagandnu mašineriju vladajuće stranke, kao što je činjenica i to da je oduvek imala povlašćeni status i finansiranje lokalne samouprave. To će bar formalno morati da se okonča krajem ove godine, ako je suditi prema Akcionom planu za primenu Medijske strategije u kojem je navedeno da privatizacija nekoliko lokalnih medija, među kojima je i Radio televizija Kragujevac, mora da bude završena u poslednjem kvartalu 2021. godine.

Zbog toga će uz analizu i poboljšanje konkursnih procedura, aktivnosti na unapređenju uslova za rad medija i zaštiti javnog interesa u informisanju, jedan od ključnih zadataka biti pomno praćenje rešavanja statusa Radio televizije Kragujevac. Kako je od 2017. u rad i opremanje ove medijske kuće nakon propale privatizacije, lokalna samouprava uložila par stotina miliona dinara svih građana, važno je da javnost zna na koji način će ova investicija biti zaštićena, kako RTK ne bi ponovo završila u rukama neodgovornih vlasnika. Svakako, biće zanimljivo videti i kako će se nakon godina uživanja privilegovanog statusa, ovaj mediji snaći u tržišnoj utakmici sa konkurentima koji sedam godina stiču praksu u konkursnom sufinansiranju, dok RTK u tome nema nikakvo iskustvo.

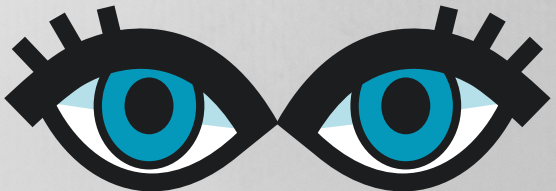

Podsetnik na višegodišnju borbu za medijski konkurs u Kragujevcu

U nekoj uređenijoj zemlji verovatno bi kao loš vic zvučala vest o protestu kojim se od gradske vlasti zahteva da poštuje zakon. Još bi neverovatnije delovalo objašnjenje da se o zakon oglušuje gradonačelnik, inače sin predsednika države koji je doneo ukaz o njegovom proglašenju. U Srbiji je međutim, ovo moguć scenario, a u Kragujevcu je i viđen. I to ne jednom....

Put od usvajanja Zakona o javnom informisanju i medijima do raspisivanja prvog konkursa za sufinansiranje medijskih projekata u Kragujevcu, nije bio ni kratak, ni lak. Duže od šest godina lokalni mediji čekali su na šansu da konkurišu za javni novac. Gotovo isto toliko trajalo je i zalaganje Res Publike da im se ta prilika omogući i da se novcem građana, kako to Zakon nalaže, podrži informisanje u javnom interesu.

Samostalno ili u partnerstvu sa pojedinim medijima, često uz podršku aktivista i predstavnika reprezentativnih novinarskih udruženja, organizovali smo proteste, ulične akcije i performanse, održavali tribine, okrugle stolove, pisali tekstove, snimali filmove, pokretali inicijative, upućivali predloge... Nastojali smo da se naš glas čuje i da problem na koji ukazujemo ostane pod lupom javnosti. Tome je svakako doprinelo i redovno izveštavanje medija o ovoj temi. Za konkurs u Kragujevcu saznalo se i mnogo dalje još u junu 2016, kada je organizovan prvi protest ispred Skupštine grada. Dok su odbornici na konstitutivnoj sednici birali gradonačelnika, grupa kragujevačkih novinara i drugih medijskih radnika uputila je apel "Sprečimo medijski mrak". Ukazali smo na loše stanje u lokalnim redakcijama i pozvali gradsku upravu da sprovede zakon i raspiše konkurs za sufinansiranje medijskih projekata. Važna nam je bila podrška koja je stigla iz novinarskih udruženja i organizacija iz Beograda i Novog Sada, kao i to što su interesovanje za ovu temu pokazali nacionalni mediji. Pamtimo, međutim, i sramnu vest o našoj akciji, pročitanu tog dana u programu Radio televizije Kragujevac.

Iako nijedan zahtev protesta nije ispunjen, još odlučnije smo nastavili dalje. Dokumentarnim filmom "Tiho nestajanje kragujevačkih medija" upozorili smo na gašenje i devastaciju lokalnih redakcija. Razgovarali smo sa građanima u nameri da saznamo da li su zadovoljni informisanjem u gradu, kakve su njihove potrebe i očekivanja i šta su za njih teme od javnog interesa. Analizirali smo program RTK u nastojanju da utvrdimo kakav se medijski sadržaj finansira novcem građana i da li taj mediji svoj privilegovan status opravdava kvalitetom sadržaja. Rezultate svojjih istraživanja predstavili smo novinarima i predstavnicima udruženja i sa sedamnaest potpisnika usaglasili Inicijativu za unapređenje javnog informisanja u gradu Kragujevcu. Od Gradskog veća još jednom smo tražili da raspiše konkurs i da uvažavajući stavove građana definiše prioritetne teme. Lokalna vlast je ostala zatvorena i za ovaj predlog, a mi smo nastavili da koristimo svaku priliku da na ulici, u direktnom razgovoru sa građanima, zadobijamo pažnju i podršku našoj borbi.

Sa kragujevačkim novinarima, aktivistima i građanima, krajem novembra 2019. još jednom smo se okupili ispred Skupštine grada, na protestu pod sloganom „Izađimo iz mraka“. Ponovo smo ukazali na teško stanje u kragujevačkim medijima i pozvali nadležne u gradskoj upravi da hitno počnu da sprovode Zakon o javnom informisanju i prestanu sa diskriminacijom novinara i medija.

U januaru 2020, uz podršku Građanskih inicijativa, sa četiri lokalne redakcije pokrenuli smo Medijsko sklonište i u partnerstvu nastavili našu akciju. Zajednički smo se borili za opstanak Kragujevačkih novina i uz pomoć donatora pokušali da ublažimo nagomilane fianansijske probleme koji su im ugrozili opstanak.

Nakon što nas je gradonačelnik ostavio bez odgovora na poziv za posetu Medijskom skloništu, razgovarali smo sa njegovom kartonskom figurom na performansu ispred Skupštine grada. Uporedo smo i vredno radili na prikupljanju podataka koristeći Zakon o dostupnosti informacija od javnog značaja.

Rezultat toga je obimno istraživanje Res Publike o tome koliko je novca iz budžeta grada Kragujevca potrošeno na informisanje i promociju, u periodu od 2015. do 2019. godine. O podacima do kojih smo došli izvestili smo javnost, a naši tekstovi zainteresovali su i veliki broj medija. Svoju staru temu osvetlili smo iz novog ugla, informisanjem o pravilima dodele državne pomoći i zaštiti konkurencije. Konsultovali smo predstavnike kragujevačkih medija i civilnog sektora i dogovorili zajednički rad na boljem informisanju i edukovanju građana o značaju transparentne i pravične raspodele budžetskog novca.

Konkretan pomak u odnosima sa lokalnom samoupravom, nakon dugogodišnjeg ignorisanja, omogućile su personalne promene na čelu grada, odnosno izbor novog gradonačelnika Kragujevca. Odluka da na samom početku mandata prihvati poziv za razgovor u Medijskom skloništu, bila je potvrda da među predstavnicima vlasti zapravo postoji svest o razmerama problema na lokalnoj medijskoj sceni, ali isto tako i o uticaju i snazi naše zajedničke inicijative. Tada dato obećanje da će medijski konkurs biti raspisan i to početkom godine, krajem januara je ispunjeno. To, međutim, ne znači da u međuvremenu nije bilo i negativnih iznenađenja, poput onog sa iznosom planiranim za sufinansiranje medijskih projekata, koji je "osvanuo" u prvobitnom nacrtu gradskog budžeta za 2021. Naš predlog upućen u zvaničnoj javnoj raspravi uticao je da ta suma u konačnoj odluci bude uvećana više od tri puta. Time su mediji, produkcije i udruženja građana bili u prilici da svojim projektima konkurišu za deo od ukupno 9 miliona dinara.

Iako je realizacijom ovog medijskog konkursa napravljen pozitivan iskorak u odnosu na dosadašnje stanje, to nikako ne znači da su problemi rešeni. Ovu tvrdnju bi možda najjednostavnije ilustrovao podatak da samo jedan projekat odobren na ovogodišnjem medijskom konkursu u Nišu vredi čak četiri miliona više nego što je u Kragujevcu izdvojeno za svih 14 dobitnika.

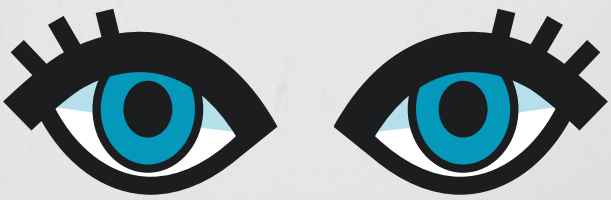

Preporuke

Res Publika pozdravlja pomak u finansiranju medijskih sadržaja od javnog interesa u gradu Kragujevcu koji je učinjen nakon šetogodišnjeg potpunog ignorisanja ove zakonske obaveze.
Kao udruženje koje se godinama zalaže za doslednu primenu Zakona o javnom informisanju i medijima, smatramo da je za pohvalu odluka gradske uprave da konkurs raspiše na početku godine, kao i to što su konkursne procedure završene gotovo mesec dana pre krajnjeg roka. Ne možemo, međutim, biti zadovoljni zbog činjenice da je grad Kragujevac za sufinasiranje javnog interesa u informisanju ove godine izdvojio 9 miliona dinara, dok primera radi, medijski konkurs u Nišu vredi 69 miliona, u Novom Pazaru 55 miliona, a u Leskovcu 30 miliona dinara. Sem povećanja iznosa za medijske projekte, smatramo da postoji prostor za poboljšanje konkursne procedure, kao i potreba za uključivanjem građana u definisanje prioritetnih tema. Uvereni smo da je u narednom periodu neophodno da lokalna samouprava, novinari i civilno društvo ulože i dodatni napor i da sarađuju na unapređenju medijskog okruženja, zaštiti slobode govora i informisanja u zajednici.

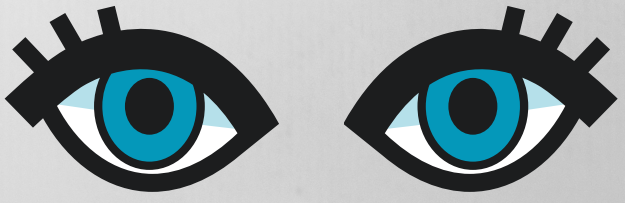

Udruženje građana
Šumadijski centar za građanski aktivizam
RES PUBLIKA
april - maj 2021.